

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI



«TASDIQLANDI»

Buxoro davlat pedagogika instituti
direktori _____ M.I. Daminov

07 iyul 2023-yil

KASBIY (IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI VA
BAHOLASH MEZONI

6011900– Maktabgacha va boshlang‘ich jismoniy tarbiya va sport ta‘limi
(Yengil atletika, gimnastika)

Dastur Buxoro davlat pedagogika instituti o‘quv-uslubiy kengashida ko‘rib chiqilgan va ma’qullangan. 2023-yil 6-iyuldagi navbatdan tashqari majlis bayoni.

Tuzuvchilar:

- M.J. Abdullayev - BuxDPI, “Jismoniy madaniyat” fakultet dekani, pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
- U.R.Radjapov - Nizomiy nomidagi TDPU, “Jismoniy tarbiya va sport” kafedrası mudiri, professor
- R.R. Raxmonov - BuxDU “Sport faoliyati” kafedrası dotsenti
- F.S. Fazliddinov - BuxDPI, “Jismoniy tarbiya va sport” kafedrası dotsenti
- A.K. Ibragimov - BuxDPI, “Jismoniy tarbiya va sport” kafedrası mudiri v.v.b., dotsent
- Ya.Z. Fayziyev - BuxDPI, “Jismoniy madaniyat nazariyasi va uslubiyoti” kafedrası mudiri, mudiri v.v.b., dotsent
- B.X. Xamroyev - BuxDPI, “Jismoniy madaniyat nazariyasi va uslubiyoti” kafedrası o‘qituvchisi
- O.A. Tursunov - BuxDPI, “Jismoniy madaniyat nazariyasi va uslubiyoti” kafedrası o‘qituvchisi
- G‘.K. Saidov - BuxDPI, “Jismoniy madaniyat nazariyasi va uslubiyoti” kafedrası o‘qituvchisi

Taqrizchilar:

- B.B. Ma’murov - BuxDU Jismoniy madaniyat fakulteti dekani, pedagogika fanlari doktori, professor.
- A.E. Sattorov - BuxDU “Sport faoliyati” kafedrası mudiri, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.
- X.N. Xakimov - BuxDU Jismoniy madaniyat fakulteti dotsenti, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi
Buxoro davlat Pedagogika instituti 60111900 – «Maktabgacha va
boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport» ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha
kasbiy (ijodiy) imtihon o‘tkazish mezonlari va dasturi

Kirish

Mustaqil O‘zbekiston Respublikasida aholining, ayniqsa yosh avlodning salomatligini saqlash, jismoniy madaniyat va sportni rivojlantirish masalalariga katta e’tibor berib kelinmoqda.

Mamlakatimizda mazkur soha rivojiga qaratilgan qator me’yoriy-huquqiy hujjatlar qabul qilingan va jadallikda hayotga tatbiq etib kelinmoqda. O‘zbekiston Respublikasining «Jismoniy tarbiya va sport to‘g‘risida»gi, «Ta’lim to‘g‘risida»gi qonunlari, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 3-iyundagi PQ-3031-sonli “Jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining «Jismoniy tarbiya va sport sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida»gi 2018-yil 5-martdagi PF-5368-sonli farmoni, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 18-dekabrda PQ-4063-sonli “Yuqumli bo‘lmagan kasalliklar profilaktikasi, sog‘lom turmush tarzini qo‘llab-quvvatlash va aholining jismoniy faolligi darajasini oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 29 yanvardagi 65-sonli «O‘zbekistonda sog‘lom turmush tarzini keng targ‘ib qilish va aholini jismoniy tarbiya va ommaviy sportga jalb etish to‘g‘risida»gi qarori, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 30-oktyabrda “Sog‘lom turmush tarzini keng tatbiq etish va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” PF 6099-sonli farmoni, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 4-noyabrda “Kurash milliy sport turini rivojlantirish va uning xalqaro nufuzini yanada oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” PQ-4881-sonli Qarori shular jumlasidandir.

60111900– Maktabgacha va boshlang‘ich jismoniy tarbiya va sport ta’limi bo‘yicha kasbiy (ijodiy) imtihon dasturi umumiy o‘rta va o‘rta maxsus kasb-hunar ta’limi jismoniy tarbiya dasturlari asosida tuzilgan bo‘lib, abituriyentlarning jismoniy mashqlarni bajarishdagi amaliy harakat ko‘nikma va malakalarini baholashga mo‘ljallangan.

Dasturda ijodiy (kasbiy) imtihonni o‘tkazish tartibi, abituriyentlarning bilim, ko‘nikma va malakalariga qo‘yilgan talablar hamda ularni baholash mezonlari o‘z aksini topgan.

Dasturning maqsadi va vazifalari.

Dasturning asosiy maqsadi – abituriyentlarning jismoniy tarbiya fanidan egallagan bilim, ko‘nikma va malakalari (jismoniy va sport turlari bo‘yicha maxsus tayyorgarlik) holati darajasini belgilangan mezonlar asosida aniqlash hamda baholashdan iboratdir.

Dasturda jismoniy tarbiya fanidan ijodiy (kasbiy) imtihon jarayonida quyidagi vazifalarni amalga oshirish ko'zda tutilgan.

Yengil atletika turlari bo'yicha;

- 100 metr ga yugurish bo'yicha sinov-nazorat mashqini tashkil qilish va o'tkazish;

- 4x10 metr ga mokisimon yugurish bo'yicha sinov-nazorat mashqini tashkil qilish va o'tkazish;

Gimnastika sport turi bo'yicha;

- baland turnikda tortilish bo'yicha sinov-nazorat mashqini tashkil qilish va o'tkazish;

- **gimnastika o'rindig'iga tayanib, qo'llarni bukib-yozish** sinov-nazorat mashqini tashkil qilish va o'tkazish;

Ijodiy imtihon uchun – **156** ball ajratilgan bo'lib shundan:

1-blok Yengil atletika – 104 ball

2-blok Gimnastika – 52 ball

Ijodiy imtihonni o'tkazish va mashqlarni bajarish tartibi

Barcha imtihon sinovlariga abituriyentlar o'zi bilan sport formasi (ust-bosh kiyim, krossovka) hamda shaxsini tasdiqlovchi hujjatlarini (pasport, qabul hay'ati tomonidan berilgan tilxat) olib kelishi shart.

Kasbiy (ijodiy) imtihon sinovlari bir kun davomida, jadval asosida belgilangan kunlarda ertalabki 7⁰⁰ dan boshlanadi.

Sport formasi va shaxsini tasdiqlovchi hujjatlari (pasport, qabul hay'ati tomonidan berilgan tilxat) imtihon kuni imtihon komissiyasiga taqdim etilishi shart, aks holda abituriyent imtihonga qo'yilmaydi.

Yengil atletika turlari bo'yicha;

100 metr ga yugurish. Pastki start. Abituriyentlar ro'yxatga ko'ra yugurish uchun 2 kishidan ajratiladi. Bir marta urinib ko'rishga ruxsat beriladi. Yugurish vaqtida faqat o'ziga belgilangan yo'lakdan yugurish shart. Boshqa yo'lakka o'tib ketilsa, natija hisobga olinmaydi.

4x10 metr ga mokisimon yugurish. Yuqori start. Start va finish chizig'ini joylari aniq belgilangan bo'lishi shart. Masofani bosib o'tish davomida abituriyent chiziqqa etmay qaytsa natijasi hisobga olinmaydi.

Gimnastika sport turi bo'yicha;

Turnikda tortilish. Abituriyent boshlang'ich holatni egallaydi. Imtihon oluvchining «Jixoz oldiga» degan buyrug'iga ko'ra shaxdam qadamlar bilan (**o'g'il bolalar**) turnik oldiga keladi, «Jixozga» degan buyruqdan so'ng, tortilish holatini egallaydi. Tortilish to'g'ri holatda qo'llar yuqoridan ushlab, osilib turgan holda bajariladi (osilib turish holati 1-2 soniya davomida qayd qilinadi). Tortilishda dahan to'sindan yuqorida bo'lishi shart. Oyoqlarni bukishga va yozishga ruxsat berilmaydi.

Imtihon oluvchi abituriyentga «Jixoz oldiga» degan buyrug'iga ko'ra shaxdam qadamlar bilan (**qiz bolalar**) gimnastika o'rindig'i oldiga kelib ko'rsatilgan tartibda gimnastika o'rindig'iga tayanib, qo'llarni bukib-yozish mashqini bajaradi. Mashqni bajarish jarayonida to'xtalishlarga ruxsat berilmaydi.

MAKTABGACHA VA BOSHLANG'ICH JISMONIY TARBIYA VA SPORT
TA'LIMI YO'NALISHIGA KIRISH IMTIHONLARINING ME'YORIY
TALABLARI VA BAHOLASH MEZONLARI

156-ball

MEZONLARI
(o'g'il bolalar uchun)

ERKAKLAR					
100 metrga yugurish (soniya) *		4x10 metrga mokisimon yugurish (soniya) *		Turnikda tortilish** (marta)	
Natija	Ballar	Natija	Ballar	Natija	Ballar
11,30	52	8,00	52	30	52
11,40	51	8,10	51	29	50
11,50	50	8,20	50	28	48
11,60	49	8,30	49	27	46
11,70	48	8,40	48	26	44
11,80	47	8,50	47	25	42
11,90	46	8,60	46	24	40
12,00	45	8,70	45	23	38
12,10	44	8,80	44	22	36
12,20	43	8,90	43	21	34
12,30	42	9,00	42	20	32
12,40	41	9,10	41	19	30
12,50	40	9,20	40	18	28
12,60	39	9,30	39	17	26
12,70	38	9,40	38	16	24
12,80	37	9,50	37	15	22
12,90	36	9,60	36	14	20
13,00	35	9,70	35	13	18
13,10	34	9,80	34	12	16
13,20	33	9,90	33	11	14
13,30	32	10,00	32	10	12
13,40	31	10,10	31	9	10
13,50	30	10,20	30	8	8
13,60	29	10,30	29	7	6
13,70	28	10,40	28	6	4
13,80	27	10,50	27	5	2
13,90	26	10,60	26	4 va undan kam	0

14,00	25	10,70	25		
14,10	24	10,80	24		
14,20	23	10,90	23		
14,30	22	11,00	22		
14,40	21	11,10	21		
14,50	20	11,20	20		
14,60	19	11,30	19		
14,70	18	11,40	18		
14,80	17	11,50	17		
14,90	16	11,60	16		
15,00	15	11,70	15		
15,10	14	11,80	14		
15,20	13	11,90	13		
15,30	12	12,00	12		
15,40	11	12,10	11		
15,50 -15,60	10 - 1	12,20 -12,30	10-1		

*Eslatma, * – Soniyaning yuzdan bir ulushi, ya'ni 0,01 soniya uchun 0,1 ball beriladi;*
*** –Mashqni bajarish vaqtida qo'llar tirsak bo'g'imidan bukilmaligi lozim.*

MAKTABGACHA VA BOSHLANG'ICH JISMONIY TARBIYA VA SPORT
TA'LIMI YO'NALISHIGA KIRISH IMTIHONLARINING ME'YORIY
TALABLARI VA BAHOLASH MEZONLARI

156-ball

(qiz bolalar uchun)

AYOLLAR					
100 metrga yugurish (soniya) *		4x10 metrga mokisimon yugurish (soniya) *		Gimnastika o'rindig'iga tayanib, qo'llarni bukib- yozish** (marta)	
Natija	Ballar	Natija	Ballar	Natija	Ballar
12,80	52	10,00	52	30	52
12,90	51	10,10	51	29	50
13,00	50	10,20	50	28	48
13,10	49	10,30	49	27	46
13,20	48	10,40	48	26	44
13,30	47	10,50	47	25	42
13,40	46	10,60	46	24	40
13,50	45	10,70	45	23	38
13,60	44	10,80	44	22	36
13,70	43	10,90	43	21	34
13,80	42	11,00	42	20	32
13,90	41	11,10	41	19	30
14,00	40	11,20	40	18	28
14,10	39	11,30	39	17	26
14,20	38	11,40	38	16	24
14,30	37	11,50	37	15	22
14,40	36	11,60	36	14	20
14,50	35	11,70	35	13	18
14,60	34	11,80	34	12	16
14,70	33	11,90	33	11	14
14,80	32	12,00	32	10	12
14,90	31	12,10	31	9	10
15,00	30	12,20	30	8	8
15,10	29	12,30	29	7	6
15,20	28	12,40	28	6	4
15,30	27	12,50	27	5	2
15,40	26	12,60	26	4 va undan kam	0

15,50	25	12,70	25		
15,60	24	12,80	24		
15,70	23	12,90	23		
15,80	22	13,00	22		
15,90	21	13,10	21		
16,00	20	13,20	20		
16,10	19	13,30	19		
16,20	18	13,40	18		
16,30	17	13,50	17		
16,40	16	13,60	16		
16,50	15	13,70	15		
16,60	14	13,80	14		
16,70	13	13,90	13		
16,80	12	14,00	12		
16,90	11	14,10	11		
17,00 -17,10	10 - 1	14,20 -14,30	10-1		

Eslatma, * – Soniyaning yuzdan bir ulushi, ya'ni **0,01 soniya uchun 0,1 ball** beriladi;
 ** – Mashqni bajarish vaqtida qo'llar tirsak bo'g'imidan bukilmaligi lozim.

Apellyatsiya tartibi

Abituriyentlar ijodiy imtihon natijalari bo'yicha institut qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay'atiga natijalar e'lon qilingandan boshlab 24 soat davomida murojaat qilishi mumkin. Murojaat mazmuni faqat o'zlarining to'plagan ballari yuzasidan bo'lsa qabul qilinadi.

Apellyatsiya komissiyasi a'zolari direktor buyrug'i bilan tasdiqlanadi.